

ג. בגדי אוכלי תרומה הרי הם כטמאים טומאת מדרס (- אב הטומאה, לטמא אדם) לאוכלי קודש, ששמירת תרומה אינה מספקת לקודש, וכאילו אינם שמורים, ושמא ישבה עליהם אשתו נדה. בגדי עם הארץ - מדרס לפרושין (= האוכלין חולין בטהרה). (הטעם, שאינם שמורים כל הצורך, ושמא ישבה עליהם אשתו נדה. אבל עם-הארץ עצמו, אף כי גזרו על מעינותיו שהם טמאים כבזב, לא גזרו עליו שיעשה מדרס או יטמא בהיסט, שאין גזורים גזרה על הציבור כשאין רובו יכול לעמוד בה. עפ"י תוס'. ויש חולקים וסוברים שעם הארץ עושה מדרס. ר"ת, מובא בתורא"ש).

ד. דעת ר' יצחק בר שמואל בר מרתא, טהרת תרומה, בין בבגדים בין בפירות - טומאה היא אצל קדש, ואסור להגיע תרומה טהורה בקודש. (עפ"י תוס'. אא"כ נשמרה על טהרת הקדש). ואולם לרבא אין אומרים כן אלא במדרסות, שיש בהם חשש מצוי, שמא ישבה נדה עליהם, אבל בפירות תרומה אין אומרים בהם טהרתם כטומאה אצל קודש. (עתורא"ש שהקשה הלא נחלקו בענין זה תנאים במסכת טהרות. וע' מהרש"א מהדו"ב. וע"ע בחדושי הנצי"ב שהראה שהיו להן נוסחאות במשנת טהרות).

ה. רש"י פרש שרביעי בקודש - מעלה דרבנן היא. והתוס' ועוד ראשונים חולקים, דמדאורייתא הוא.

ו. נחלקו תנאים האם יש שלישי-לטומאה בחולין רגילים, (ר' עקיבא וחכמים). וכן נחלקו אם יש שלישי בחולין שנעשו על טהרת הקודש (ע' לעיל לג).

גם לשיטות שיש בהם שלישי, נחלקו תנאים אם דינם כתרומה, שאינם יכולים לעשות רביעי, אלא השלישי פסול ואינו מטמא. (ר"א בר' צדוק). ור' יצחק הוסיף שאין אותם חולין עושים רביעי בקודש, שאין עושה רביעי בקודש אלא קודש מקודש. (הלכך האוכלם, כשר לאכול קודש. וכן אם נגעו אותם אכלין בקודש - אינו נפסל).

ונפקא מינה בטומאתם - שאין להקדישם קדושת הגוף. ע' תד"ה האוכל. וכן יש סוברים שאסור לאכול חולין שנעשו על טהרת הקדש כשהם שלישי - ע' לעיל ב: ובהדושי הנצי"ב ובגליונות קה"י ובשלמי שמעון כאן. וע' רש"י להלן לו: ד"ה ואפילו, ובהדושי בית מאיר שם.

כמה מן הראשונים מפרשים דברי ר' יצחק כדעת התנאים שחולין שנעשו עטה"ק אין בהם שלישי כלל. ערמב"ן ורשב"א ור"ן. וכן פרש הרמב"ם. ע' בכס"מ יא, יב; חדושי הנצי"ב; חזו"א - ריד), ולדעת התנאים האחרת (במשנת טהרות ב,ו), חולין שנעשו עטה"ק דינם כקודש ויכולים לפסול את הקודש במגע, להיותו רביעי.

דפים לה - לו

סה. האם הדברים דלהלן מכשירים את הבשר / האכל לקבל טומאה?

א. שחיטה.

ב. דם שחיטה.

ג. דם חללים (= הריגה).

ד. דם המת.

ה. דם מגפה (= מכה).

א. שחיטת הבהמה – לתנא קמא: אינה מכשרת את הבשר. לר' שמעון: מכשרת (משום שמתרת את הבשר לאכילה. רש"י ותוס' והכשר זה אינו אלא מדרבנן. ר"ן כאן ותוס' עג:).

ב. דם שחיטה – לחכמים: מכשיר (תשפכנו כמים – הוקש למים). לר' שמעון: אינו מכשיר, (שלא הוקש למים אלא לענין דינים התלויים בשפיכה, ולא לענין הכשר. תוס').

לדעת חכמים, הדם שניתז במהלך השחיטה, ונתקנה מן האכל לפני גמר השחיטה – נחלקו החכמים אם הוא מכשיר (רבי, שישנה ל'שחיטה' מתחילה ועד סוף, ואפילו נגע שרץ לפני גמר השחיטה – נטמא. חז"א. וע' שלמי שמעון), אם לאו (ר' חייא – אליבא דרב פפא. ולרב אשי – הרי זה ספק לר' חייא, ותולין, לא אוכלים ולא שורפים). והכריע ר' אושעיא כר' חייא (מפני צירוף דעת ר' שמעון שדם שחיטה אינו מכשיר כלל).

יש דעת אמוראים שלר' שמעון דם מכשיר. ולא שמיע לה הברייתא הדכא. עפ"י תוס' כז: ד"ה וזר. וע' אור שמח – הל' טומאת אכלין ב,ז).

אינו נחשב דם שחיטה אלא זה שהנפש יוצאה בו, אבל דם התמצית אינו קרוי 'דם' ואינו מכשיר. תוס' עפ"י פסחים טז. יש שכתבו שדם קילוח אינו מכשיר בשחיטה. ע' לשון רבנו גרשום והרמב"ם (טו"א יב,ג). ואולם עתוס' (כאן ובכריתות כב.) ובחודשי הנצי"ב.

ג. דם חללים – מכשיר. (ודם חללים ישתה – החשיבו הכתוב משקה).

לרש"י, היינו אף בבהמה, דם הריגתה מכשיר. ועוד כתב (קכא.) שאין נקרא דם חללים אלא בהריגה ע"י גסטרא בצואר. שאר הראשונים חולקים, שאין 'דם חללים' אלא באדם, אבל בבהמה – הרי זה כדם מכה. ועוד כתבו התוס', שגם מקום בית השחיטה בכלל 'צואר' הוא, ולא דוקא בעריפת גסטרא. אינו נחשב 'דם חללים' אלא הדם שלאחר הקילוח, אבל דם הקילוח אינו דם חללים, (אם משום שאין הנפש יוצאה בו, שאינה יוצאה אלא מטיפה המשחרת ואילך, וכדעת ריש לקיש בכריתות ודלא כר' יוחנן. רש"י ור"ן. אם משום שאין קרוי דם חללים אלא היוצא לאחר מיתה, שכבר נעשה 'חלל'. תוס'). וכתב מהרש"א שמשמע בתוס' שדם קילוח אינו מכשיר אפילו לחכמים, וגרע מדם מכה דלהלן. והחזו"א (ריד) צדד בדבר. ע"ש. וב'קובץ ענינים' תמה מצד הסברא).

ד. דם המת – לחכמים, מכשיר (מכשירין ו,ו). שלאחר שגילה הכתוב שגם דם שחיטה מכשיר, הרי ש'דם חללים' לאו דוקא, ומה לי קטלה אדם מה לי קטלה מלאך המת. עפ"י ראשונים). לר' שמעון – אינו מכשיר, (שאינן לך אלא מה שנאמר בו, 'דם חללים').

לרש"י, המדובר בבהמה שמתה. ולתוס' – באדם שמת.

ה. דם מגפה – ר' שמעון אומר: אינו מכשיר (שלא נתחדש להחשב משקה אלא 'דם חללים'). ולחכמים – מכשיר. (והוכיחו בתוס' שלא נחלקו אלא באדם, אבל בבהמה – גם לחכמים אינו מכשיר. ולשיטת רש"י צ"ע).

דף לו

סו. א. דם של פסולי המוקדשין שנפדו – האם הוא מותר בהנאה?
ב. מהו המושג 'חיבת הקדש', והאם הוא מדאורייתא או מדרבנן?